

VOORWOORD

Albert Ponsioen - hoofdredacteur Onderzoek & Praktijk

De sterke mondialisering van onze samenleving maakt van ons allen wereldburgers, waarbij niet alleen onze landgrenzen, maar vooral onze sociale en culturele grenzen steeds meer vervagen. De samenleving wordt hiermee complexer en stelt steeds hogere eisen aan het adaptatievermogen van haar burger. Sociaal kwetsbare mensen met adaptieve problemen zijn hiervan als eerste het slachtoffer. Van het niet begrijpen en niet begrepen worden hebben echter in deze tijdspanne veel wereldburgers van last, op de groep na die denken dat ze het begrijpen, maar dan weer zeker niet door een ieder begrepen worden. Kunt u mij nog volgen? En zo is dat gevoel van onveiligheid en voortdurende stress onlosmakelijk verbonden aan deze tijd. En zijn wij eigenlijk allemaal sociaal kwetsbare mensen met tekortschietende adaptieve vermogens geworden. Weten wij ook eens hoe dat voelt.

Een zeer herkenbaar probleem van velen van ons is het kunnen uitstellen van een beloning. *Maaïke Vertregt* en *Annematt Collot d'Escury* stellen dat dit het raadsel van jongeren met LVB-problematiek is en gaan zeer nauwgezet op zoek naar allerlei verklaringen om dit raadsel op te lossen. Heeft het met een zwak inhibitievermogen te maken, met een haperend werkgeheugen, met ego-depletie, met motivationele problemen? De auteurs laten aan het eind van hun artikel weten dat zij benieuwd zijn naar het idee van u als lezer over deze kwestie en sluiten af met: "Laat het ons weten: wij kunnen wel wachten!". Ik ben benieuwd.

Hulpverlening en motivatie is het thema van de bijdrage van *Bas van Diggelen* en *Ellie van der Hout*. Een interessante invalshoek om termen uit de zelfdeterminatietheorie van Ryan en Deci (2000) op lvb-problematiek te betrekken. Een gebrek aan autonomie, aan competentiebeleving en een geringe sociale verbondenheid zijn termen die de problematiek van veel van onze kinderen en jongeren kenmerken. Maar worden deze gebreken ook niet in stand gehouden door de wijze waarop er zorg wordt verleend? Motiverende gespreksvoering zou hierbij uitkomst kunnen bieden.

Laura Post, *Ingrid de Goeij-Dreschler* en *Jolanda Douma* beschrijven de effecten van het online hulpverleningsplatform 'Jouw Omgeving'. Het gaat hierbij vooral om het versterken van de eigen regie en van de hulpverleningsrelatie, doelen die erg aansluiten bij het voorgaande artikel. Goed en slecht nieuws wat betreft de onderzoeksresultaten: Jouw Omgeving lijkt in dit onderzoek niet veel toe te voegen omdat de betreffende jongeren al erg positief waren over hun eigen regie en over de kwaliteit van de hulpverleningsrelatie.

In dit najaarsnummer van *Onderzoek & Praktijk* wordt de column verzorgd door *Lex Wijnroks*, hoofddocent aan de Opleiding Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Utrecht. Na de mitsen en maren rond het belang van neurowetenschappelijk onderzoek op een rijtje gezet te hebben, wordt de fascinerende ontwikkelingen op het gebied van de neurale netwerkmodellen besproken. Binnen de GGZ hebben deze ontwikkelingen een nieuwe kijk op psychiatrische stoornissen opgeleverd (zie www.denieuweggz.nl). Het zou mooi zijn als ook kinderen en jongeren met lvb-problematiek van deze nieuwe ontwikkelingen kunnen profiteren.

Tot slot een casus uit de medische hoek. *Merel van Ravenhorst* en *Marianne Kasius* doen verslag van een behandeling van een kind met het Smith-Magenis syndroom. De laatste jaren is het klinisch-

genetisch onderzoek belangrijker én toegankelijker geworden. Het is goed dat kennis op dit gebied ook binnen de LVB-zorg meer verspreid gaat worden. Ook over het gebruik van medicatie is nog te weinig bekend. Het onlangs afgeronde promotie-onderzoek van *Arlette Scheifes*¹ toont aan dat psychofarmaca veel worden voorgeschreven aan mensen met een verstandelijke beperking en gedragsproblemen, ook al is er onvoldoende bewijs voor het effect ervan. In een onlangs gegeven presentatie door *Sylvia Huisman*² bij de Werkgroep Diagnostiek van het Landelijk Kenniscentrum, kwamen onrustbarende cijfers naar voren wat betreft het buiten de geregistreerde indicatie voorschrijven ('off-label') van antipsychotica bij jongeren met LVB-problematiek. Werk aan de winkel.

Ik wens u veel wijsheid, veerkracht en sterkte toe de komende periode.

En veel leesplezier!

Referentie

Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development and well-being. *American Psychologist*, 55, 68-78.

---

¹ Zie <http://www.de-borg.nl/inschrijven-nieuwsbrief/9-nieuws-website/221-promotie-arlette-scheifes>.

² Mevrouw Sylvia Huisman is als AVG-arts verbonden aan de Prinsentichting.